

POSTANOWIENIE

Dnia 28 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący)

SSN Leszek Bosek (sprawozdawca)

SSN Maria Szczepaniec

w sprawie z odwołania A. R.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie

o wysokość emerytury policyjnej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 28 maja 2024 r.,

skargi A.R. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn. III AUa 1076/23,

z udziałem Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie,

oddala skargę.

Leszek Bosek Adam Redzik Maria Szczepaniec

UZASADNIENIE

Pismem z 26 lutego 2024 r. A. R., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, złożył skargę na przewlekłość postępowania toczącego się przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie III AUa 1076/23 o wysokość emerytury policyjnej.

W związku z tym wniósł o:

1. stwierdzenie, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie III AUa 1076/23 doszło do przewlekłości postępowania,
2. zlecenie Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie, prowadzącemu obecnie postępowanie podjęcie odpowiednich czynności mających na celu merytoryczne rozpoznanie sprawy i wyznaczenie posiedzenia niejawnego,
3. zasądzenie od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Warszawie na rzecz skarżącego kwoty w wysokości 12 000 zł,
4. zasądzenie od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Warszawie na rzecz skarżącego kosztów zastępstwa procesowego w sprawie.

W uzasadnieniu skargi skarżący wskazał, że Sąd Apelacyjny w Warszawie po upływie prawie roku od wniesienia apelacji nie wyznaczył terminu posiedzenia niejawnego. Skarżący zaznaczył, że w sprawie toczyło się już postępowanie ze skargi na przewlekłość. W ocenie skarżącego, ocena przewlekłość postępowania nie zależy od tego, czy profesjonalny pełnomocnik złożył wniosek o przyspieszenie sprawy, ponieważ ocena przewlekłość postępowania dotyczy oceny działań sądów. Skarżący podniósł, że biorąc pod uwagę całość postępowania w sprawie, doszło do przewlekłości postępowania.

W odpowiedzi na skargę Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie wniósł o odrzucenie skargi, ewentualnie o oddalenie skargi na przewlekłość. Zaznaczył, że w dniu 26 lutego 2024 r. sprawa została prawomocnie zakończona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Skarga jest uzasadniona,

jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż jest to konieczne do wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Przedmiotem postępowania prowadzonego na podstawie ustawy o skardze na przewlekłość jest więc wyłącznie ocena, czy w postępowaniu głównym sąd albo prokurator działał w warunkach przewlekłości. Natomiast w celu stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość).

Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego, za naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki uznaje się wielomiesięczną beczynność sądu, trwająca co najmniej 12 miesięcy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06; z 18 maja 2016 r., III SPP 53/16; z 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18; z 12 grudnia 2018 r., I NSP 6/18; z 22 stycznia 2019 r., I NSP 71/18; z 18 października 2022 r., I NSP 256/22; z 24 stycznia 2024 r., I NSP 271/23). Nie jest to jednak sztywna cezurą czasowa dla oceny sprawności postępowania z punktu widzenia konwencyjnych, konstytucyjnych i proceduralnych dyrektyw

osądzania sprawy w rozsądnym terminie. Oceny, czy w danej sprawie mamy do czynienia z przewlekłością postępowania, nie można sprowadzić wyłącznie do ogólnego czasu trwania postępowania.

Analiza okoliczności niniejszej sprawy prowadzi do wniosku, że w postępowaniu w sprawie III AUa 1076/23 nie można stwierdzić beczynności ani przewlekłości, ani nawet oczywistej i rażącej bezcelowości podejmowanych czynności, które można byłoby traktować jako równoważne beczynności.

Akta sprawy wraz z apelacją wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Warszawie w dniu 19 kwietnia 2023 r. (k. 117 akt sprawy III AUa 1076/23). Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z 26 lutego 2024 r. oddalił apelację i orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego (k. 142 akt sprawy III AUa 1076/23). Sąd Apelacyjny rozpoznał apelację w okresie krótszym niż 12 miesięcy, zatem nie przekroczył nawet miary przyjętej w orzecznictwie.

Bezsporne jest przy tym, że Sąd Apelacyjny miał obowiązek rozpoznawać sprawę zgodnie z kolejnością jej wpływu. Rozpoznanie sprawy poza kolejnością wpływu ze względu na szczególnie uzasadniony przypadek jest wprawdzie wyjątkowo dopuszczalne (§ 79 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych, tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 2514), ale profesjonalny pełnomocnik nie wykazał, że podejmował jakiekolwiek starania służące rozpoznaniu sprawy poza kolejnością wpływu, w szczególności nie wystąpił ze stosownym wnioskiem. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że okoliczność, czy strona złożyła wniosek o rozpoznanie sprawy poza kolejnością ma natomiast znaczenie dla oceny, czy w konkretnej sprawie doszło do przewlekłości postępowania (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 19 października 2017 r., III SPP 44/17; z 12 grudnia 2018 r., I NSP 1/18; 14 czerwca 2019 r., I NSP 46/19; z 24 stycznia 2024 r., I NSP 271/23).

Dla oceny niniejszej skargi nie jest również obojętna treść postanowienia Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 15 grudnia 2021 r., III S 167/21 na mocy którego została już oceniona terminowość niniejszego postępowania toczącego się na etapie I instancji, tj. przed Sądem Okręgowym w Warszawie (k. 55-60 akt III AUa 1076/23). Sąd Apelacyjny podkreślił, że Sąd Okręgowy

w Warszawie nie dopuścił się przewlekłości, ponieważ postępowanie zostało formalnie zawieszone, co nie daje podstawy do stwierdzenia, że prawo skarżącego do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki zostało naruszone.

W tym stanie rzeczy, żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie III AUa 1076/23 należało uznać za nieuzasadnione, a w konsekwencji także dalej idące żądania strony.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Leszek Bosek Adam Redzik Maria Szczepaniec

[SOP]

[ał]